

Kaza mı, sünnet mi?

Nurcan Hanım, Şükrü Nalbantoğlu ve Uğur Kaya isimli okuyucularımız, ayrı ayrı “kaza ve sünnet namazları” ile ilgili soruyorlar.

Bu konuyu çok işledik. Çok soruldu. Çok sorulmaya da devam ediyor ve edeceğe benziyor. Çünkü Allah'ın huzuruna gidiyoruz. Allah'ın huzuruna borçlu varmak tüylerimizi ürpertir elbet.

Şimdi bu okuyucularımızın sorularını cevaplayalım:

Öncelikle, namazın içinde bulunan ve namaz eylemi olan bir davranış için ‘mekruhtur, haramdır’ gibi tâbirler kullanmayacağız. “Şafiî’ye göre kazası olan birisinin sünnet kılması haramdır. Hanefî’ye göre seferî olan birisinin namazını dört rekât kılması mekruhtur” gibi eski ulemanın tabirlerinin kastını anlamaya çalışacağız. Eski ulemanın bundan kastı, namazda haram işlendiği veya mekruh işlendiği falan değildir. Yanlış anlaşılmasın. Bundan maksat emredileni doğru kavramaktır. Şafiî’nin maksadı şudur: “Önceliği kaza namazına verin. Çünkü kaza namazı farzdır. Sünnet namaz ise nafilidir. Farz namaz dururken, nafilere niyet etmeyin, doğrudan kaza namazına niyet edin. Nafilere namaz yerinde kaza namazı kılın ve bir an önce namaz borcunuzu ödemeye bakın. Namaz borcunuzu ödeyince namazı artık sünnetleriyle birlikte kılın.”

Biz de çok net diyoruz ki: Bu görüş, bir Hanefî’nin de uyabileceği bir görüştür. Tabî, Hanefî olanda sünnet hassasiyeti var ya. (Şafiî de yok mu sanılıyor?) Bu görüş, klasik Hanefî hassasiyetiyle “Namazda çift niyet olur, namazda hem sünnete, hem kazaya niyet edilirse olur” gibi bir garip şekle ondan sokuluyor. Hiç buna gerek yok; İmam-ı Şafiî’nin dediği gibi: Önce kazalar üzerinde yoğunlaşılır. Kaza namazları bitirilir. Sonra tüm namazlar, artık sünnetleriyle birlikte kılınır.

Şu olur mu, bu olur mu, şu haram mı, bu mekruh mu diye zihnimizi meşgul etmeye hiç gerek yoktur. Zihnimiz namazla meşgul olsun; yeter! Kıldığımız namaz olsun; yeter! Yaptığımız secde olsun; yeter! Döktüğümüz gözyaşı olsun; yeter! Başımız Allah korkusuyla secdeye eğilsin; yeter!

Yukarıdaki saygıdeğer okuyucularımın, olur mu dedikleri şeylerin hepsi olur! Hiçbirinde hata yoktur. Hepsi de saygındır, hepsi de inşaallah makbule şayandır:

Kaza namazı vakit namazının önünden de kılınır, ardından da kılınır. Tabîî ki, cemaat sünnet namaz kılarken biz kazamız var diye oturup kalmayacağız. Vahim olan oturup kalmaktır. Kalkıp biz de o vakitte kazamızı kılacağız. Bunu kimsenin bilmesine gerek de yoktur.

Kaza namazlarımızı hesaplarken kuvvetli tahminimizi kullanacağız. Eğer ergenliğe geçiş yaşımızı biliyorsak, o yaşı; bilmiyorsak on beş yaşı esas alacağız. On beşinci yaşta namazla yükümlü olduğumuzu düşünüp, bu güne değin ne kadar namaz kılmışsak çıkarıp, geri kalan vakitleri borç hanemize yazacağız ve derhal kazalarımızı kılmaya başlayacağız.

Bizim küçük bir teklifimiz olacak: Madem böyle yoğun bir hesaplama ve yoğun bir uygulama içindeyiz ve sünnetler yerine kaza kılıyoruz; o vakitte, o vaktin bir kazası yerine iki kazasını kıalarsak, zamanı ikiye katlayarak, borcumuzu kısa sürede ödeme imkânımız olur. Allah kabul etsin. Âmin.